

Хроніка культурно-мистецького життя Чернівецької області за березень 2025 року

Загальні питання

9 березня Президент України Володимир Зеленський підписав указ № 155/2025 про присудження Національної премії ім. Тараса Шевченка 2025. Нагороду в категорії «Театральне мистецтво» цьогогоріч присудили Василю Вовкуну, режисерові-постановнику, який починав свою кар'єру у Чернівцях. Також Національну премію імені Тараса Шевченка у номінації «Література» здобув Юрій Іздрик, поет, – за книгу поезій «Колекція», яка вийшла у чернівецькому видавництві «Meridian Czernowitz» 2023 року.

9 березня з нагоди 211-ї річниці від дня народження Тараса Шевченка голова Чернівецької обласної військової адміністрації Руслан Запаранюк, представники громадськості, небайдужі чернівчани поклали квіти до підніжжя пам'ятника Кобзарю на Центральній площі міста Чернівців.

З нагоди 100-річчя від дня народження співака Дмитра Гнатюка відбулися такі ювілейні заходи: 28 березня – церемонія покладання квітів біля погруддя співака у селі Мамаївці, відвідини музею Дмитра Гнатюка у його рідному селі, також урочистий концерт за участю працівників та колективів будинків культури, музичної школи ім. Дмитра Гнатюка, Мамаївського закладу загальної середньої освіти; у кіноконцертній залі «Чернівці» вперше показали документальний фільм «Дмитро Гнатюк Монологи» режисера Василя Ілащука; у Чернівецькій обласній філармонії імені Дмитра Гнатюка – мистецький захід «Два кольори душі Дмитра Гнатюка».

Театральне життя краю

У Чернівецькому академічному обласному музично-драматичному театрі ім. О. Кобилянської показали такі вистави: 14 березня – «Ріккі-Тіккі-Таві» та вечірнє шоу Фрекен Хільдур Бок; 15 березня – «Кайдашева сім'я»; 16 березня – «Гном Джером і пів кілограма цукру», «Зірка без імені»; 21 березня – «Запечатаний двірник»; 22 березня – вистава-екскурсія «Фельнер&Гельмер презентують», «ЕХ-comedy літньої ночі, або Який дурний весь рід людський»; 23 березня – «Ромео і Джульєтта», «Принцеса А-чому».

У Чернівецькому академічному обласному театрі ляльок 9 березня представили виставу «Малята лисенята»; 16 березня – «Чарівна стежина»; 23 березня – «Марко з Котигорохівки».

27 березня, у Міжнародний день театру, в Чернівецькому академічному обласному українському музично-драматичному театрі ім. Ольги Кобилянської відзначили творців вистави «Вовчиха» за їхній внесок у розвиток культури Буковини. Людмила Скрипка, головна режисерка театру, народна артистка України, отримала почесну відзнаку «Вдячна Буковина», яку вручив заступник начальника Чернівецької ОВА з питань цифрового розвитку, цифрових трансформацій та цифровізації (CDTO) Валентин Пабат.

Відзнаками управління культури Чернівецької ОВА, які вручила начальниця управління Олена Боднар, також нагороджені Сніжана Кавулич – за блискуче втілення образу Вовчихи; Мар'яна Тимчишин – за неперевершену гру в ролі Санди; Крістіна Пасер – помічниця головного режисера; Вікторія Радощук – начальниця електроосвітлювального цеху; Василь Губко – заслужений працівник культури України, завідувач художньо-постановочної частини.

Концертна діяльність

У залі Чернівецької обласної філармонії ім. Дмитра Гнатюка відбулися такі концерти: 1 березня – оркестру народної музики «Плай» з програмою румунських пісень і мелодій «Мелодії з родинного скарбу»; 2 березня – «Незвіданий Івасюк» за участі Академічного камерного хору «Саргіссіо», народного артиста України Павла Чеботова, заслуженої артистки України Людмили Шапко, заслуженого артиста України Володимира Фісюка, Богдани Зайцевої-Чебан, Августи Шишкіної; 21 березня – прем'єра вистави-мему «Мауглі» у виконанні театру-студії «Темп».

У залі органної та камерної музики Чернівецької обласної філармонії ім. Дмитра Гнатюка: 2 березня – «Від земного до небесного» Марії Хілько (Україна-Німеччина); 7 березня – А. Вівальді «Пори року» за участі Олени Мацелюх (орган) та Марти Гереги (скрипка); 16 березня – органістки Світлани Бардаус «Його величність орган»; 29 березня – Олени Мацелюх (орган, м. Львів); 30 березня – органної музики Дмитра Морозова (орган, м. Харків).

11 березня в Центральному палаці культури відбувся грандіозний ювілейний концерт, присвячений 65-річчю народного аматорського вокального ансамблю «Марічка».

19 березня в межах музично-просвітницького проєкту «Мистецька ліра Буковини» студенти та викладачі кафедри музики Чернівецького національного університету ім. Юрія Федьковича у Чернівецькому ліцеї № 7 провели концерт під назвою «Голос століття: Дмитро Гнатюк у серці України».

27 березня у кіноконцертній залі «Чернівці» відбувся концерт «Невмирущий Івасюк», присвячений 76-ій річниці від дня народження Володимира Івасюка, за участі вихованців Центру культури і дозвілля та зіркових гостей: Оксани Івасюк, В'ячеслава та Павла (молодшого) Дворських, Лариси Маркуляк, Дані Графа, Ярослава Щербаня, Любомира Равлюка та Тетяни Петришини.

Фестивалі. Гастролі

9 березня у Кіцманському будинку культури відбувся відкритий конкурс сучасної естрадної української пісні ім. Володимира Івасюка «Пісня буде поміж нас». Почесною гостею святкової імпрези була Наталія Мороз, в. о. директора Чернівецького обласного меморіального музею Володимира Івасюка. Переможці були відзначені подарунками, а книгозбірня Кіцманської музичної школи ім. Володимира Івасюка поповнилася новим ошатним

сучасним виданням «Пісня, яка вартувала життя, але подарувала безсмертя» (упорядниця Олена Білоус).

Літературне життя краю

15 березня у великій залі Буковинського центру культури і мистецтва відбувся XXXIV обласний конкурс читців «Хвилююче слово Пророка», присвячений пам'яті Т. Шевченка, який зібрав понад 70 молодих поціновувачів літературної спадщини Кобзаря із територіальних громад області та міста Чернівців.

Свою другу книгу «На життєвих перехрестях» презентував Іван Панівський, педагог, керівник, наставник, який понад три десятиліття працював у педколеджі ЧНУ ім. Юрія Федьковича і присвятив життя освіті, виховав не одне покоління учнів і студентів, а його внесок у розвиток Рідківської школи став визначним. У книзі автор ділиться спогадами, досвідом та роздумами про освітянську справу.

Виставкова діяльність. Вернісажі

10 березня в Буковинському центрі культури та мистецтва відкрилася виставка курсових та дипломних робіт студентів Косівського державного інституту декоративного мистецтва «Джерела».

У Центрі культури «Вернісаж» 7 березня відкрилася обласна художня виставка, присвячена Шевченківським дням, на якій представлені живопис, графіка, скульптура, декоративно-ужиткове мистецтво; 19 березня – виставка «Арт Нью».

Кіномистецтво

11 березня у Чернівцях відбулись одноденні зйомки кількох сцен до художнього фільму «Заземлені» режисерки Ліджії Чорней. Локаціями стали територія у Годилові, біля Центрального кладовища, та на Калинівському ринку. Стрічка тривалістю 90 хвилин – про трьох жінок, три країни і одну війну. Центральною темою є жіночий опір, тобто боротьба за свободу та гідність на тлі жорстокості воєнних дій. Головну роль виконала італійка Клаудія Геріні, яка грає Франческу. У ролі Теодори – румунка Ізабела Нямцу, у ролі Ганни – українка Анна Бірзул.

Музейна справа

У Чернівецькому обласному музеї народної архітектури та побуту 2 березня, напередодні Великого посту, відбулося традиційне етнографічне свято «Буковинське Пущення». Гості заходу мали нагоду скуштувати млинці, вареники та інші смаколики, якими щедро пригощали майстри та майстрині професійно-технічного училища № 8 м. Чернівців. Також на відвідувачів чекала яскрава концертна програма за участі кращих митців Буковини.

У Чернівецькому обласному краєзнавчому музеї організували такі заходи: 6–7 березня відбулася четверта Міжнародна наукова конференція «США: політика, суспільство, культура – 2025 (на пошану пам'яті професора

Бориса Михайловича Гончара, 1945–2015)»; 10 березня – лекція «Тарас Шевченко: буковинський контекст» завідувачки науково-дослідного експозиційного відділу археології, історії середніх віків і нової історії краю Оксани Драгомирецької для членів наукового гуртка української мови кафедри сучасної української мови ЧНУ ім. Ю. Федьковича під керівництвом кандидатки філологічних наук, доцентки кафедри Алли Антофійчук; 13 березня – лекція радіожурналіста Василя Карлащука «Емінескіана в перекладах українських поетів» до 175-річчя від дня народження Міхая Емінеску, яку модерувала Олена Винту-Терицану, завідувачка філії краєзнавчого музею – літературно-меморіального музею Міхая Емінеску; 21 березня – науково-просвітницький івент «Музична Шевченкіана Івана Дерди», у програмі якого – вокальні твори на вірші Т. Шевченка у виконанні народного артиста України, професора кафедри музики Чернівецького національного університету ім. Юрія Федьковича І. Дерди (концертмейстер – завідувач кафедри музики ЧНУ ім. Юрія Федьковича, доцент Вадим Лісовий); 25 березня – презентація книг та виставка писанок майстрині писанкарства, поетеси Наталії Рудої «Дивовижні пригоди писанок» та «Мій край – це Рай! Країна – Україна!», відкриття виставки писанок та рушників «Великодня рапсодія»; 28 березня – публічна лекція доктора історичних наук, провідного наукового співробітника Ігоря Піддубного «Новий церковний календар у міжвоєнній Буковині», із циклу «Чернівецькі міфи».

У Чернівецькому обласному художньому музеї представили виставки:

4 березня – виставку-конкурс творчих робіт учнів мистецьких шкіл Чернівецької області «Нові імена Буковини» спільно з Буковинським центром культури і мистецтва; 7 березня – тематичну виставку книжкових знаків (екслібрисів) із колекції Юрія Миська «Шевченкіана в екслібрисі»; 12 березня – виставку «Володимир Івасюк. Я хочу, щоб збулась Любов. Стежками його пісень», присвячену 76-ій річниці від дня народження композитора (авторка проєкту – Олена Білоус (м. Львів)), на якій представлено 19 творів провідних українських художників: Володимира Патики, Галини Отчич, Оксани Андрущенко, Вікторії Шатковської, Ігоря Колісника, Олени Білоус, Євгена Безніска, Олени Яросевич, Олександра Охалкіна, Романа Яціва, Богдана Салія, Віталія Гайдара, Ольги Федорук, Костянтина Марковича, Тараса Лозинського та Оксани Романів-Тріски. Обласним меморіальним музеєм Володимира Івасюка надано документальні матеріали, рукописи пісень і нот композитора В. Івасюка; 25 березня – відкриття документальної виставки «Розкол через Європу. Наслідки пакту Гітлера-Сталіна» (музей Берлін-Карлсхорст, Берлін, Німеччина); 27 березня відбувся культурно-мистецький захід «Молодість у вогні», присвячений студентам, які стоять на захисті країни з 2014 р.; 28 березня – персональна виставка Злати Гаєвської «Образ і подоба».

У Чернівецькому обласному меморіальному музеї Володимира Івасюка 4 березня, до 76-ї річниці від дня народження композитора, Героя України Володимира Івасюка, за ініціативи ЦКІД ЧНУ ім. Юрія Федьковича при велелюдді відбувся благодійний квартирник «Невмирущий Івасюк»; також

відкрилася виставка витинанок «Пісня буде поміж нас» незалежної художниці, магістра богослов'я Марічки Гупало (м. Львів); 21 березня – зустріч у проєкті «Знайомства зблизька з найвідомішими учнями М. Г. Івасюка» з науковицею і письменницею Галиною Гузовською-Корицькою (м. Тернопіль); 28 березня – відкриття виставки «Палітра картин Росіни Боярин» за мотивами пісенної творчості Володимира Івасюка.

4 березня у Кіцманському історико-краєзнавчому музеї, 11 березня – на філологічному факультеті Чернівецького національного університету ім. Юрія Федьковича – пересувна виставка з циклу «Музейний караван» – «Таємниці доріг далеких... Мандрівки Володимира Івасюка країнами ближнього зарубіжжя», де представлені цікаві світлини подорожей композитора та його сім'ї з фондів Чернівецького обласного меморіального музею Володимира Івасюка.

Бібліотечна справа

З нагоди 76-ї річниці від дня народження Володимира Івасюка у відділі мистецтв обласної книгозбірні експонувалася виставка «Відлуння твоїх кроків».

У науковій бібліотеці ЧНУ ім. Юрія Федьковича 5 березня презентували видання з проєкту «Живі історії війни». У заході взяли участь представники духовництва, викладачі та студенти ЧНУ, краєзнавці, просвітяни Буковини. Під час презентації представили дві книги: «Мереживо війни» та «Мереживо перемоги»; 13 березня – захід з нагоди 185-ї річниці від дня народження Костянтина Томашука, одного з ініціаторів заснування університету у Чернівцях та його першого ректора, координатором якого виступила доцентка кафедри історії України ЧНУ ім. Юрія Федьковича Світлана Герегова. На заході докторка історичних наук, професорка Тамара Марусик представила презентацію «Чернівецький університет: 150 років неймовірної історії».

6 березня у відділі мистецтв ЧОУНБ ім. Михайла Івасюка відбулася презентація унікальної виставки-квесту «Подих весни» за участі Галини Салагор, чернівецької художниці-самоучки, яка працює у стилі, близькому до змішаної техніки та сюрреалізму з елементами символізму.

З нагоди 65-річчя від дня народження письменника Юрія Андруховича працівники відділу абонементу обласної книгозбірні підготували відеопрезентацію «Юрій Андрухович. Життя і творчість».

11 березня відділ краєзнавства обласної книгозбірні провів урочисту подію «Літопис краю. Заставнівщина» – до 85-річчя від дня створення Чернівецької області. Подія зібрала громадських і культурних діячів, волонтерів, журналістів, музейних працівників, науковців, поетів, вишивальниць, які народилися на славній заставнівській землі. Кожен із виступаючих говорив про свою малу-велику Батьківщину.

12 березня у відділі краєзнавства ЧОУНБ ім. Михайла Івасюка Інна Руснак, журналістка, лауреатка Новодністровської міської премії ім. Івана

Нагірняка 2024 року, дружина захисника України Павла Балахтаря, презентувала 2 книги: поетичну «Байрактар» та щоденник війни «Постараюсь вернутись додому...».

17 березня до Всесвітнього дня водних ресурсів у відділі документів з економічних, технічних та природничих наук ЧОУНБ ім. Михайла Івасюка відбулася респект-зустріч з нутриціологом Наталією Караванович на тему: «Ми те, що ми п'ємо».

Чернівецька обласна книгозбірня ім. Михайла Івасюка долучилася до Національного тижня читання поезії «Пісня тисячі голосів», який проходив з 17 по 23 березня, такими заходами: 18 березня – творча зустріч із поетесою Наталією Григорчук-Войтко «Відлуння душі...»; 19 березня – поетичні читання «Поезія вільних»; поетична зустріч з поетесою Мариною Провоторовою «Я хочу додому. Поезія війни»; 20 березня – День поезії «Поезія – це завжди неповторність»; 23 березня – засідання книжкового клубу «ПереПРОчитання», під час якого обговорили драматичні твори Лесі Українки.

18 березня в стінах обласної наукової бібліотеки ім. Михайла Івасюка під час творчої зустрічі з буковинською поеткою Наталією Григорчук-Войтко голова Чернівецької обласної організації НСПУ Василь Тодорович Джуран презентував дві серії листівок-присвят, які є спільним проєктом Чернівецької обласної організації НСПУ та Загальнонаціонального конкурсу «Української мова – мова єднання»: «Зоря казкаря» (до 100-річчя від дня народження унікального збирача народного фольклору з Буковини Миколи Зінчука) та «Лінія Ліни» (до 95-річчя з дня народження класика європейської літератури Ліни Костенко).

З нагоди 95-річчя від дня народження української поетеси Ліни Костенко в бібліотеках області організували такі заходи: поетичний челендж «Читаємо Марусю Чурай» в межах мережевого проєкту, до якого долучилися і працівники, і користувачі публічних бібліотек області; 19 березня – літературне рандеву «Висока жінка, горда, наче бунт» в Чернівецькій обласній бібліотеці для дітей; поетичне рандеву «Майстерність пера – майстерність серця» в Кіцманській публічній бібліотеці Чернівецького району; книжкові виставки: «Я вибрала долю собі сама...» (ВОЮ обласної книгозбірні), «Тільки слово – пам'яті спасенність» (Новоселицька публічна бібліотека Чернівецького району); виставку-п'єдестал «Сила духу незламного вибору» (бібліотека-філія № 6 Чернівецької ЦБС).

19 березня в обласній книгозбірні в межах співпраці Чернівецького обласного ВГО УБА з кандидаткою юридичних наук, доценткою кафедри міжнародного права та порівняльного правознавства ЧНУ ім. Юрія Федьковича Ольгою Чепель проведено онлайн-консультацію «Військовий облік в громадах». Йшлося про бронювання, анулювання бронювання працівників, відпустки в період воєнного стану (умови їх отримання та оформлення).

з 11 по 19 березня Чернівецька обласна бібліотека для дітей долучилася до обласного онлайн-читання «Читаймо українських класиків» – до 130-річчя

від дня народження українського поета, перекладача, публіциста Максима Рильського.

20 березня у науковій бібліотеці ЧНУ ім. Юрія Федьковича відбувся круглий стіл «Українська жінка на війні», де обговорили роль в історії визвольного руху Артемізії Галицької, провідниці ОУН Буковини.

20 березня у відділі медичної літератури ЧОУНБ ім. Михайла Івасюка пройшов відкритий лекторій «Допоможи собі сам» з основами ментального здоров'я. Лекцію «Вода – життєва сила» провели директор Чернівецької обласної благодійної організації «Буковинський інститут екології людини» Лариса Володимирівна Гулик, еколог Світлана Василівна Лазарева.

З нагоди Всесвітнього дня поезії в читальному залі Кельменецької центральної бібліотеки презентували стендову експозицію «Весна! Життя! Перемога!».

У Чернівецькій обласній філармонії ім. Дмитра Гнатюка стартував Всеукраїнський тиждень дитячого читання «Читай без обмежень» (з 17 по 23 березня). У програмі тижня: урочисте відкриття з театралізованим святом «Плекаймо в мирі і любові дитячу книгу на землі» за участі талановитих дитячих колективів; відзначення найкращих читачів Чернівецької області, партнерів Чернівецької обласної бібліотеки для дітей та переможців II обласного красзнавчого конкурсу віртуальних виставок «Буковина – колыска моя». У фойє філармонії: виставка книг «Буковинські письменники – дітям»; виставки-продажі видавництва видавничого дому «Букрек» і ТОВ «Друк Арт»; літературні квести та голосні читання; зустрічі з письменниками та презентації нових книжок; творчі майстерні та поетичні вернісажі.

25 березня у відділі обслуговування користувачів відбулася відкрита дискусія «Чорні лебеді геополітики: Гітлер, Сталін, Путін, Трамп», де науковці університету з Дюссельдорфського університету ім. Генріха Гейне, музейні працівники з берлінського музею Карлхорст та м. Чернівці, викладачі та студенти факультету історії, політології та міжнародних відносин ЧНУ ім. Юрія Федьковича обговорили сприйняття подій 1939–1940 років у Німеччині й Україні та проаналізували наслідки пакту Молотова-Ріббентропа (1939 р.) на регіон Центрально-Східної Європи у короткотерміновій та довгостроковій перспективі крізь призму сьогодення.

26 березня в обласній книгозбірні ім. Михайла Івасюка відбулося чергове засідання літературного клубу «Дебют-читання».

З нагоди Міжнародного дня театру в КЗ «Брусницька сільська бібліотека» Брусницької сільської ради Вижницького району провели святковий квест «Театр – життя, актори в ньому люди...».

З нагоди 100-річчя від дня народження українського оперного та естрадного співака, народного артиста України, лауреата Національної премії України ім. Тараса Шевченка Дмитра Гнатюка 25 березня в стінах обласної наукової бібліотеки ім. Михайла Івасюка презентували серію листівок віршів-присвят «Мамай піснеголосу» за участю буковинських авторів – Василя Джурана, Віталія Демченка та Лілії Крисько, які читали свою поезію; 27 березня відділ мистецтв організував вечір-посвяту «В пісні його життя»;

КУ «Новоселицька публічна бібліотека» Новоселицької міської ради Чернівецького району – музично-літературний калейдоскоп «Два кольори душі Дмитра Гнатюка»; публічні бібліотеки Сторожинецької ТГ Чернівецького району – літературно-мистецькі вечори, тематичні виставки-персоналії, музичний калейдоскоп, слайд-презентація «Дмитро Гнатюк. Зоряний шлях»;

Навчання кадрів

10 березня на базі інтернет-центру КУ «Новоселицька публічна бібліотека» координатор Хабу цифрової освіти Олена Єршова провела заняття щодо навичок цифрової грамотності для членів клубу «Бібліотека проти самотності».

З 28 по 31 березня в Києві проходила школа-тренінг «Мистецтво публічних комунікацій під час війни», в якій від ЧОУНБ ім.

М. Івасюка взяла участь Галина Добровольська, заступниця директора та амбасадорка проєкту «Разом ми зможемо».